

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI AUDİTORLAR PALATASI

Hüseynov Şəmşinur Rəşid oğlu
Fəxri Sərbəst auditor

Qeydiyyat № SA/108. 24 oktyabr 2018-ci il tarixli icazə
Ünvan: Bakı şəhəri, Y.Mürselov küçəsi ev 85

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABAT

“HYDROTRANS ENGINEERING MÜHƏNDİSLİK MƏRKƏZİ” MMC-nin rəhbərliyinə

Rəy

Mən, “HYDROTRANS ENGINEERING MÜHƏNDİSLİK MƏRKƏZİ” MMC-nin 31 dekabr 2023-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətinin hesabatından, məcmu gəlirlər hesabatından, kapitalda dəyişikliklər hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatan il üçün pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatından, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla birləşmiş maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışam.

Hesab edirəm əlavə edilmiş birləşmiş maliyyə hesabatları Cəmiyyətin 31 dekabr 2023-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatan il üçün pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə düzgün və ədalətli təsvirə yaradır.

Rəy üçün əsaslar

Mən, auditə Beynəlxalq audit standartlarına uyğun aparmışam. Mən Azərbaycan Respublikasındakı maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normaların tələblərinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən asılı deyiləm və mən digər etik öhdəliklərimi bu tələblərə uyğun yerinə yetirmişəm. Mən hesab edirəm ki, əldə etdiyim audit sübutları rəyimi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının IFRS (Beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına) uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Cəmiyyəti leğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Mənim məqsədim maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyim daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zəmanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkarlayır. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

Auditorlar Palatasının
Sərbəst Auditoru:

30.04.2024-ci il

Ş.R.Hüseynov

Azərbaycan Respublikası

Bakı şəhəri

**“HYDROTRANS ENGINEERING MÜHƏNDİSLİK
MƏRKƏZİ” MMC**

**31 dekabr 2023-cü il tarixdə tamamlanan il üzrə
Cəmiyyətin Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatları və
Müstəqil Auditorun Hesabatı**

HYDROTRANS ENGINEERING MÜHƏNDİSLİK MƏRKƏZİ MMC VÖEN 1000104731

Mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabat (xərclərin funksiyaları üzrə)

31.12.2023-tarixinə

Gəlirlər	Qeydlər istinad	2023	2022
Əsas əməliyyat gəliri	17	6627707	2650506
Satışın maya dəyəri	20	-3675096	-3464880
Ümumi mənfəət (zərər)		2952611	-814374
Sair əməliyyat gəlirləri		46452	1747964
İnzibati xərclər	21	-212261	-157054
Əməliyyat mənfəəti (zərəri)		2786802	776537
Maliyyə gəliri		769550	
Maliyyə xərci		-65726	-58360
Vergi qoymadan əvvəl mənfəət		3490626	718177
Mənfəət vergisi		700289	143635
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)		2790338	574541

Direktor

E. Omarieva

Baş mühasib

A. Mejdinova

Auditor

R.Ş.Hüseynov

"HYDROTRANS ENGINEERING MÜHƏNDİSLİK MƏRKƏZİ MMC'nin VÖEN 1000104731 31 dekabr 2023 tarixinə Kapitalda Dəyişikliklər Haqqında Konsolidə Hesabatı

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		Üç aylıq sığışdırma və izahat qeydlərinin əsli	Ödənilmiş nizamnamə (nominal) kapital	Emissiya gəliri	Geri alınmış kapital (səhmlər)	Yeni qıyməhləndirilmə üzrə ehtiyat	Məzəmmə fərqləri üzrə ehtiyat	Qanunvericilik üzrə ehtiyat	Nizam-namə üzrə ehtiyat	Digər ehtiyatlar	Bölgələndirilməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	Cəmi
1												
Mülkiyyətçilərin kapital qoyuluşları												
Əvvəlki hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)											525051	525051
Səhmlərin düzəldilməsindən sonra əvvəlki hesabat dövrünün əvvəlinə qalıq												
Əvvəlki hesabat dövründə uçot siyasətində dəyişikliklər və ya əhəmiyyətli səhvlərlə bağlı düzəlişlər												
Əvvəlki hesabat dövrünün əvvəlinə olan qalıq												
Mülkiyyətçilər arasında kapitalın bölüşdürülməsi (dividendlər)												
Geri alınmış kapital (səhmlər) üzrə əməliyyatlar												
Kapitalın mədələri arasında köçürmələr												
Sair məcmu gəlir												
Əvvəlki hesabat dövrü üzrə kapitalda dəyişikliklərin cəmi			716								525051	525767
Əvvəlki hesabat dövrünün sonuna qalıq												
Hesabat dövründə uçot siyasətində dəyişikliklər və ya əhəmiyyətli səhvlərlə bağlı düzəlişlər												
Səhmlərin düzəldilməsindən sonra hesabat dövrünün əvvəlinə qalıq												
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)											2790338	2790338
Mülkiyyətçilərin kapital qoyuluşları												
Mülkiyyətçilər arasında kapitalın bölüşdürülməsi (dividendlər)												
Geri alınmış kapital (səhmlər) üzrə əməliyyatlar											-502058	-502058
Kapitalın mədələri arasında köçürmələr											2288280	2288280
Sair məcmu gəlir												
Hesabat dövrü üzrə kapitalda dəyişikliklərin cəmi			0								2288280	2288280
Hesabat dövrünün sonuna olan qalıq			716	0	0	0	0	0	0	0	2813330	2814046

Direktor

E. Omarieva

Baş mühəssis

A. Mejdinova

Auditor

R.Ş.Hüseynov

HYDROTRANS ENGINEERING MÜHƏNDİSLİK MƏRKƏZİ MMC VÖEN 1000104731

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə hesabat

31.12.2023-tarixinə

	Qeydlər istinad	2023	2022
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Xalis mənfəət və ya zərər		2790338	574541
Mənfəət vergisi üzrə xərc		700289	143320
Amortizasiya xərcləri		376516	855292
Maliyyə xərcləri			
Maliyyə gəlirləri			
Ehtiyatların dəyərində artma (azalma)		-5945	32679
Debitor borclarının dəyərində artma (azalma)		359146	-779836
Sair qısamüddətli aktivlər		169688	287124
Gələcək dövrün xərcinin artması (azalması)		12544	187903
Kreditor borclarının dəyərində artma (azalma)		-2121717	279041
Ödənilmiş mənfəət vergisi		-700289	-143320
Sair qısamüddətli öhtəliklər		68578	114831
Cəmi əməliyyat fəaliyyəti		1649148	1551576
İnvestisiya fəaliyyəti			
TTA alınması nəticəsində pul vəsaiti xaricəlmələri		-391769	-645482
QMA alınması nəticəsində pul vəsaiti xaricəlmələri		-	-29104
Verilmiş borclar üzrə pul vəsaiti xaricəlmələri			
TTA və QMA satışı nəticəsində pul vəsaiti daxiləlmələri		-	-
Cəmi investisiya fəaliyyəti		-391769	-674587
Maliyyə fəaliyyəti			
TTA və QMA satışı nəticəsində pul vəsaiti daxiləlmələri		-	-
Borcların alınmasına görə pul vəsaiti daxiləlmələri		113500	173000
Ödənilmiş dividendlər		-473333	-840700
Cəmi maliyyə fəaliyyəti		-359833	-667700
İlin əvvəlinə pul vəsaitlərinin qalığı		419234	209944
İl ərzində pul vəsaitlərinin artması (azalması)		837069	209290
İlin sonuna pul vəsaitlərinin qalığı		1256303	419234

Direktor

E. Omarieva

Baş mühasib

A. Mejdinova

Auditor

R.Ş.Hüseynov

Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat

31 dekabr 2023-cü il tarixinə

VÖEN 1000104731

HYDROTRANS ENGINEERING MÜHƏNDİSLİK MƏRKƏZİ MMC

(manatla)

Sıra №-si	Maddələrin adı	İzahlı qeydlər	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə
1	2	3	4	5
1.	Uzunmüddətli aktivlər		1545931	1504537
1.1.	qeyri-maddi aktivlər		17812	22401
1.2.	əsas fondlar	7	1528120	1482136
1.3.	uzunmüddətli debitor borcları			
1.4.	sair uzunmüddətli aktivlər			
1.4.1.	verilmiş uzunmüddətli avanslar			
1.4.2.	digər uzunmüddətli aktivlər			
2.	Qısamüddətli aktivlər		3537962	3351173
2.1.	ehtiyatlar	8	7068	1123
2.2.	qısamüddətli debitor borcları	9	2125454	2489601
2.2.1.	qrantlar üzrə qısamüddətli debitor borcları			
2.2.2.	digər qısamüddətli debitor borcları			
2.3.	pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	11	1256303	419234
2.4.	sair qısamüddətli aktivlər	10	149138	441216
2.4.1.	verilmiş qısamüddətli avanslar			
2.4.2.	təhtəhesab məbləğlər			
2.4.3.	digər qısamüddətli aktivlər			
3.	Cəmi aktivlər		5083894	4855710
4.	Xalis aktivlər (kapital)		2814047	525767
4.1.	nizamnamə kapitalı	16	716	716
4.2.	ehtiyat fondu			
4.3.	bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	7	2813331	525051
5.	Uzunmüddətli öhdəliklər		0	0
5.1.	uzunmüddətli öhdəliklər			
5.1.1.	uzunmüddətli bank kreditləri			
5.1.2.	digər uzunmüddətli öhdəliklər			
5.2.	uzunmüddətli kreditör borcları			
5.3.	sair uzunmüddətli öhdəliklər			
6.	Qısamüddətli öhdəliklər		2269847	4329943
6.1.	qısamüddətli öhdəliklər			

6.1.1.	qısamüddətli bank kreditləri			
6.1.2.	digər qısamüddətli öhdəliklər			
6.2.	vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər		904914	100613
6.3.	qısamüddətli kreditör borcları	15	369398	3293576
6.4.	sair qısamüddətli öhdəliklər			
6.4.1.	qrantlar üzrə qısamüddətli öhdəliklər			
6.4.2.	digər qısamüddətli öhdəliklər		995536	935754
7.	Cəmi öhdəliklər		2269847	4329943
8.	Cəmi xalis aktiolar (kapital) və öhdəliklər		5083894	4855710

Direktor

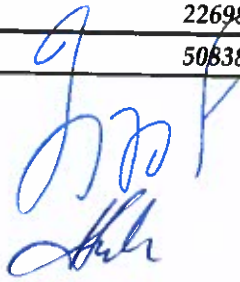
Omarieva Emina

Baş mühasib

Mejdinova Aliya

Auditor

R.Ş.Hüseynov

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları ilə bağlı qeydlər

31 dekabr 2023 cü il tarixində başa çatan il üzrə

“HYDROTRANS ENGINEERING MÜHƏNDİSLİK MƏRKƏZİ” MMC

1. Qrupun əsas fəaliyyəti

“HYDROTRANS ENGINEERING MÜHƏNDİSLİK MƏRKƏZİ” MMC və onun törəmə müəssisələri (“Qrup”) Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən 2003-cü il 05 fevral tarixli 0103-P13-37696 sayılı Dövlət Qeydiyyatlı şəhadətnaməyə əsasən qeydiyyatda alınmış “Texnomost”Lahiyə-istehsalat Müəssisəsinin hüquqi varisi olan Hidrotexnik və nəqliyyat qurğularının lahiyələndirilməsi üzrə Hidrotransproyekt elmi-tədqiqat mərkəzi”MMC 21.07.1994-cü il tarixdə,13210 dövlət qeydiyyat nömrəsi ilə Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən dövlət qeydiyyatına alınmış “ZAUR” Kiçik Müəssisəsinin (VÖEN 3100081511)və “Bakı Elektrik Quraşdırma”Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (VÖEN 1100072931) ona qoşulması nəticəsində yenidən təşkil edilmişdir və “Hidrotexniki və nəqliyyat qurğularının lahiyələndirilməsi üzrə Hidrotransproyekt elmi-tədqiqat mərkəzi”MMC”ZAUR” Kiçik Müəssisəsinin(VÖEN 3100081511) və “Bakı Elektrik Quraşdırma” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (VÖEN 1100072931) hüquqi varisidir. Cəmiyyət Bakı şəhər, Vergilər Departamentinin Kommersiya hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı idarəsində 21.02.1995-ci il tarixdə qeydiyyata alınaraq 1000104731 sayılı VÖEN almışdır.İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Milli Gəlirlər Baş İdarəsinin Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı idarəsi tərəfindən 02.06.2021-ci il tarixli 2101020035192000 nömrəli verilmiş çıxarışa əsasən cəmiyyətin adı dəyişdirilərək **“HYDROTRANS ENGINEERING MÜHƏNDİSLİK MƏRKƏZİ” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti** adlandırılmışdır.**04.04.2023-cü il tarixli 2301020066311900 nömrəli verilmiş dövlət çıxarışına əsasən cəmiyyətin nizamnaməsində dəyişiklik edilmişdir.**

Qrupun törəmə müəssisələri 11 sayılı Qeyddə göstərilmişdir.

Qrupun hüquqi ünvanı: Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu,Qurban Xəlilov,ev 8

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının əsası Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları Mühəsibat Uçotunun Beynəlxalq Standartları Komitəsi (“MUBSK”) tərəfindən dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun olaraq hazırlanmışdır. Bu konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında tətbiq edilmiş əsas uçot prinsipləri aşağıda təqdim edilir. Bu prinsiplər təqdim edilmiş bütün dövrlərə ardıcıl şəkildə tətbiq edilmişdir.

Əməliyyat valyutası

Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər Azərbaycan manatı (AZN) ilə ifadə olunmuşdur.

1 Cəmiyyətin əməliyyat mühiti

Azərbaycan Respublikası inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas olan xüsusiyyətlərə malikdir. Son illər ölkədə güclü iqtisadi artım müşahidə olunmuşdur. Lakin hal-hazırda dünya iqtisadiyyatında mövcud olan qlobal maliyyə böhranı Azərbaycana da öz təsirini göstərməkdədir. Kommersiya sektoruna təsir göstərə biləcək bütün tendensiyaları, eləcə də onların Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətinə təsirini (əgər varsa) qabaqcadan proqnozlaşdırmaq mümkün deyil.

2 Uçot siyasətinin təqdimatı

Uçot siyasətinin bu maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsində istifadə edilən əsas müddələri aşağıdakı bəndlərdə göstərilmişdir. Əgər başqa açıqlamalarda istinad qeydləri edilməmişdirsə, göstərilən uçot siyasəti müddəaları təqdim edilən bütün hesabat dövrlərində ardıcıl tətbiq edilmişdir.

2.1 Maliyyə hesabatlarının tərtib olunmasının ümumi əsasları

Cəmiyyət mühasibat uçotunu Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun qaydada aparır. Bu maliyyə hesabatları Azərbaycan Respublikasının mühasibat uçotu haqqında qanunvericiliyi əsasında hazırlanmış və MHBS-na uyğunlaşdırılmışdır. Bu düzəlişlərə əsas əməliyyatların iqtisadi mahiyyətini əks etdirən yenidən təsnifləşdirmələr, o cümlədən bəzi aktiv və öhdəliklərin yenidən təsnifləşdirilməsi daxildir. Bu maliyyə hesabatlarında aktivlər və öhdəliklər faktiki xərclər üzrə qiymətləndirilmişdir. Maliyyə hesabatlarının MHBS-na uyğun tərtib edilməsi nəzərdə tutur ki, rəhbərlik əsas qiymət göstəricilərini müəyyənləşdirir. Rəhbərlikdən həmçinin tələb edilir ki, Cəmiyyətin uçot siyasətinin həyata keçirilməsi sahəsində peşəkar mülahizələr açıqlansın.

2.2 Valyutaların yenidən hesablanması

(a) Funksional valyuta və hesabat valyutası

Funksional valyuta maliyyə hesabatlarında maddələrin ölçülməsi üçün istifadə olunur. Bu müəssisənin yerli valyutası olan Azərbaycan Respublikası manatıdır (AZN).

(b) Əməliyyatlar və qalıqlar

Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlar əməliyyatların aparılma tarixinə valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq funksional valyutada əks etdirilir. Məzənnə fərqləri funksional valyutalardan fərqli valyutalarda aparılan əməliyyatlar və sövdələşmələr üzrə yaranır və hər bir valyutanın müəyyən sayda vahidlərinin müxtəlif məzənnə kursunda digər valyutaya çevrilməsi nəticəsində yaranan fərq kimi müəyyən edilir. Xarici valyutada aparılan əməliyyatlar üzrə yaranan mənfəət və zərərlər, həmçinin xarici valyutada ifadə edilən monetar aktivlərin və öhdəliklərin hesabat dövrünün sonuna məzənnə kursu üzrə yenidən hesablanmasından yaranan mənfəət və zərərlər, mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir. Bu cür əməliyyatlardan yaranan məzənnə fərqləri müvəqqəti olaraq pul vəsaitlərinin və netto-investisiyaların hedcinqləşdirilməsi (aktivlər və öhdəliklərin dəyərinin dəyişməsindən yaranan itkilərdən sığortalanmaq üçün həyata keçirilən əməliyyatlar) kapital hesabına aid edilmişdirsə, məzənnə fərqləri mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilmir. Monetar maddələr mövcud valyuta vahidləri və valyuta vahidlərinin sabit və ya müəyyən olunan sayında əldə edilən və ya ödənilən aktivlər və öhdəliklərdir. Monetar maddələrin əsas xüsusiyyəti sabit və ya müəyyən olunan sayda valyuta vahidlərinin əldə edilməsi hüququdur. Monetar maddələr nağd, əldə edilən vəsaitləri, sudaları, ödənilməli olan məbləğləri, uzunmüddətli borcları, təminatları, işçi müavinətləri öhdəliklərini və təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərini daxil edir. Qeyri-monetar maddələrə səhmlər, ehtiyatlar, əvvəlcədən ödənilmiş gələcək dövrün xərclər, əmlak, torpaq, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər daxil edilir.

Xarici valyuta məzənnələri

Cəmiyyət maliyyə hesabatlarının tərtib olunması üçün aşağıdakı valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

	<u>31 dekabr</u>	<u>31 dekabr</u>
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
1. 1 ABŞ dolları	1.7000	1.7000
2. I Rusiya rublu	0.0188	0.0230

3.3. Binalar və avadanlıqlar (Əsas vəsaitlər)

Əsas vəsaitlər elə maddi aktivlərdir ki:

(a) Mal və xidmətlərin istehsalı və təchizatında istismar edilir, gələcəkdə icarəyə verilmək və ya inzibati məqsədlər üçün istifadə edilir;

(b) Bir dövrdən artıq dövr ərzində istifadə edilməsi gözlənilir.

Torpaq və binalara əsasən inzibati bina və ofis sahələri daxildir. Hesabat dövrünün sonuna torpaq və binalar bazar qiymətlərinə müvafiq surətdə ədalətli dəyər üzrə yenidən qiymətləndirilməmişdir.

Ədalətli dəyər - yaxşı məlumatlandırılmış, razılığa gəlmiş və bir-birindən asılı olmayan tərəflər arasında ticari sövdələşmələrdə aktivin mübadilə edildiyi dəyərdir. Binalar üzrə ədalətli dəyər müstəqil kənar qiymətləndirici tərəfindən vaxtaşırı keçirilən (adətən üç ildən bir dəfədən az olmayaraq) qiymətləndirmə ilə müəyyənləşdirilir (amortizasiya ayırmaları çıxılmaqla). Yenidənqiymətləndirmə tarixinə yığılmış istənilən amortizasiya məbləği aktivin balans dəyərindən silinir və xalis dəyər yenidən qiymətləndirmə dəyərinə hesablanır. Qalan bütün əsas vəsaitlər ilkin dəyərlə amortizasiya ayırmaları çıxılmaqla əks etdirilir. İlkin dəyər bu aktivlərin əldə edilməsi ilə birbaşa əlaqədar olan xərcləri nəzərdə tutur. İlkin dəyərə həmçinin valyuta ilə alınmış əsas vəsaitlərin hedcinqi üzrə kapitala keçirilən pul vəsaitlərinin axını üzrə mənfəət və zərərlər də daxil edilir. Sonrakı xərclər aktivin balans dəyərinə yalnız o vaxt əlavə edilir və ya ayrıca aktiv kimi qəbul edilir ki, bu aktivlərlə əlaqədar olan gələcək iqtisadi səmərələr Cəmiyyətə keçsin və düzgün qiymətləndirilə bilinsin. Qalan bütün cari təmir və istismar xərcləri o dövrün mənfəət və zərərlər haqqında hesabatında əks etdirilir ki, həmin dövrdə bu xərclər çəkilmişdir.

Torpaq və binaların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə balans dəyərinin artması kapitalın tərkibində sair ehtiyatlar (rezervlər) hesabına aid edilir. Balans dəyərinin həmin aktiv üzrə əvvəlki yenidən qiymətləndirmə artımı hədləri daxilində azalması birbaşa kapitalın tərkibində ədalətli dəyər üzrə ehtiyatlar (rezervlər) hesabına aid edilir; balans dəyərinin qalan bütün azalmaları mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir. Hər il aktivin yenidən qiymətləndirilmiş balans dəyəri əsasında hesablanmış amortizasiya ayırmaları (amortizasiya ayırmaları mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir) və aktivin ilkin balans dəyəri əsasında hesablanmış amortizasiya ayırmaları arasındakı fərq, ədalətli dəyər üzrə ehtiyat (rezerv) hesabından «Bölişdürülməmiş mənfəət» hesabına keçirilir.

3.1 Amortizasiya

Torpaq üzrə amortizasiya ayırmaları hesablanmır. Digər əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya azalan qalıq dəyəri metoduna, yəni əsas vəsaitlərin faydalı istismar müddəti ərzində aşağıdakı illik amortizasiya dərəcələrini tətbiq etməklə, aktivlərin qalıq dəyərində və ya yenidən qiymətləndirilmiş dəyərində vurmaqla həyata keçirilir. Faydalı istismar müddəti və ya illik amortizasiya dərəcələri aşağıdakı qaydada müəyyən edilir:

- Binalar - 40 il və ya 7%
- Maşın avadanlığı - 5 il və ya illik 20%
- İT avadanlıqları - 5 il və ya illik 25%
- Nəqliyyat vasitələri - 5 il və ya illik 25%
- Mebel və təsərrüfat inventarları - 5 il və ya illik 20%
- Sair əsas vəsaitlər - 5 il və ya illik 20%

Aktivlərin ləğv edilmə dəyərində və onların faydalı istismar müddətinə vaxtaşırı yenidən baxılır və zərurət olduqda, hər bir hesabat dövrünə təshih edilir. Əsas vəsaitlərin xaric olmasından mənfəət və zərərlər bu əsas vəsaitlərin satışı ilə onların balans dəyərində müqayisə edilməsi yolu ilə müəyyən edilir. Xaric olmalardan mənfəət və zərərlər, mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.2 Qeyri-maddi aktivlər

Cəmiyyətin bütün qeyri-maddi aktivləri müəyyən faydalı xidmət müddətinə malik olmaqla əsasən lisenziyalardan ibarətdir. Lisenziyalar hər hansı bir fəaliyyət növünə dövlət orqanları tərəfindən verilən xüsusi icazələr təşkil edir və verildiyi faydalı xidmət müddəti ərzində bərabər çıxılmalar metoduna əsasən amortizasiya olunur.

3.3 Aktivlərin qiymətdən düşməsi

Faydalı istismar müddəti müəyyən edilə bilinməyən aktivlər amortizasiya olunmur və hər il qiymətdən düşmə məqsədləri üçün testləşdirmə aparılır. Amortizasiya olunan aktivlər, əgər hər hansı bir hadisə və ya şəraitin dəyişməsi balans dəyərində bu aktivlərin əvəzinin ödənilmə dəyəri olmamasını göstərsə, hər dəfə qiymətdən düşmə məqsədləri üçün qiymətləndirilir. Qiymətdən düşmə zərəri aktivin balans dəyərində onun əvəzinin ödənilmə dəyərindən artıq olan məbləğləndə tanınır. Əvəzinin ödənilməsi dəyəri aşağıdakı iki meyarlardan daha böyük olan məbləğlərdən biridir:

- (a) Aktivin satışı üzrə xərclər çıxılmaqla ədalətli dəyəri;
- (b) İstifadə edilmə dəyəri.

- Aktivlərin qiymətdən düşməsi məqsədləri üçün aktivlər pul axınlarını eyniləşdirən qruplaşdırma qaydasında ən kiçik qruplara bölünürlər.

3.4 İntestisiyalar

Cəmiyyət özünün investisiyalarını aşağıdakı şəkildə təsnifləşdirir:

- Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri;
- Borc vəsaitləri və debitor borcları;
- İntestisiyalar;
- Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri.

Təsnifləşdirmə investisiyaların hansı məqsədlə alınmasından asılıdır. Rəhbərlik investisiyaların təsnifləşdirilməsini onların ilkin tanınması zamanı müəyyən edir və hər bir hesabat tarixinə onları yenidən nəzərdən keçirir.

(a) *Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri*

Bu kateqoriya iki alt kateqoriyaya bölünür: ticarət üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri ilə ilkin tanınmış ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri. Maliyyə aktivləri bu kateqoriyaya o zaman aid edilir ki, onlar yaxın gələcəkdə satış üçün nəzərdə tutulmuşdur və onlar rəhbərlik tərəfindən belə ifadə edilmişdir, törəmə maliyyə alətləri deyildirlər. Əgər bu aktivlər satış üçün nəzərdə tutulmuşdursa və ya onların satılması balans hesabatı tarixindən bir ildən artıq olmayan müddətdə nəzərdə tutulmuşdursa, bu kateqoriyanın aktivləri qısamüddətli aktivlər kimi təsnifləşdirilirlər.

(b) *Borc vəsaitləri və debitor borcları*

Borc vəsaitləri və debitor borcları təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən ödəmə müddəti olan və aktiv bazarda qiyməti təyin edilməyən (katirovka olunmayan) qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. Onlar o vaxt yararlanırlar ki, Cəmiyyət debitor borclarının satılması niyyəti olmadan pul vəsaitlərini, malları və xidmətləri birbaşa debitora təqdim edir. Belə borc vəsaitləri və debitor borcları dövriyyə aktivləri kimi təsnifləşdirilirlər və qısamüddətli aktivlərə aid edilirlər (əgər ödəmə müddəti mühasibat balansının tərtib edilmə tarixindən bir ilədək müddətdən artıq deyildirsə). Borc vəsaitləri və debitor borcları mühasibat balansında «Debitor borcları» maddəsinin tərkibində əks etdirilmişlər.

(c) *Ödəmə müddətinə qədər saxlanılmış (dayandırılmış) investisiyalar*

Ödəmə müddətinə qədər saxlanılmış (dayandırılmış) investisiyalar təsbit edilmiş ödəmə müddəti olan elə qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir ki, onlarla münasibətdə ödəniş müddətinin çatmasına qədər Cəmiyyətin onları saxlamağa qəti niyyəti və imkanı vardır. Hesabat dövründə Cəmiyyətin bu kateqoriya üzrə heç bir investisiya olmamışdır.

(d) *Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri*

Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri bu kateqoriyada nəzərdə tutulmamış və ya digər kateqoriyalarda təsnifləşdirilməmiş qeyri-törəmə maliyyə alətləridir. Əgər rəhbərliyin bu aktivləri mühasibat balansının tətbiq edilmə tarixindən bir ilədək müddətə satmaq niyyəti yoxdursa, onlar qeyri-dövrüyyə aktivlərinə aid edilənlər və uzunmüddətli aktivlərin tərkibində əks etdirilirlər.

3.5 Ehtiyatlar

Ehtiyatlar faktiki maya dəyəri ilə əks etdirilir. Ehtiyatların maya dəyəri birinci satınalmaların qiyməti üzrə (FIFO metodu) hesablanır. Maya dəyərində material xərcləri, istehsal işçilərinin əmək haqqı xərcləri, sair birbaşa xərclər, həmçinin inzibati xərclərin müvafiq hissəsi daxil edilir. Ehtiyatların dəyərində, bu xammal və material ehtiyatlarının əldə edilməsi ilə bağlı olan və müvafiq pul axınının hədcinqləşdirilməsi alətləri üzrə mənfəət və zərərlər hesabından keçirilmiş zərərlər daxil edilir.

3.6 Alıcılar və sifarişçilərin debitor borcları

Alıcılar və sifarişçilərlə hesablaşmalar ilkin olaraq ədalətli dəyər üzrə əks etdirilir. Sonradan isə qiymətdən düşmə ehtiyatlarının (rezervlərinin) yaradılması metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyər ilə uçota alınır. Alıcılar və sifarişçilərin debitor borcları üzrə qiymətdən düşmə ehtiyatları (rezervi) o halda yaradılır ki, elə obyektiv sübutlar mövcuddur ki, Cəmiyyət tərəfindən ilkin maliyyələşmə nəticəsində yaranmış bütün debitor borclarının yığılması mümkün deyildir və ya bütün debitor borclarının ödənilməsi mümkünsüzdür. Ehtiyatların (rezervin) məbləği aktivin balans dəyəri ilə pul vəsaitləri axınının effektiv faiz dərəcəsi nəzərə alınan fərz edilən diskontlaşdırılmış dəyəri arasındakı fərkdir. Ehtiyatların (rezervlərin) yaradılması və ya dəyişməsi mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.7 Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nağd pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cüzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri maddəsində kassada olan nağd pul vəsaitləri, yolda olan pul köçürmələri, bank hesablaşma hesabları, digər tələbli bank hesabları, pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, bank overdraftları və ödənilmə müddəti üç aydan artıq olmayan digər yüksəklikvidli investisiyalar əks etdirilir. Mühasibat balansında bank overdraftları qısamüddətli öhdəliklərin tərkibində qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər maddəsi üzrə əks etdirilir.

3.8 Səhmdar kapital

Adi səhmlər kapital kimi təsnifləşdirilir.

Yeni səhmlərin buraxılması ilə əlaqədar olan xərclər tərkibində əks etdirilir.

3.9 Kreditlər və borclar

Kreditlər və borclar ilkin olaraq sövdələşmənin aparılmasına çəkilən xərclər çıxılmaqla, ədalətli dəyər üzrə tanınır. Konvertasiya olunan istiqrazların öhdəliklərə aid olan hissəsinin ədalətli dəyəri konvertasiya olunmayan istiqrazlara ekvivalent bazar faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə müəyyən olunur. Bu məbləğ konvertasiyada ləğv olunma müddətinə və istiqrazların ödəmə müddətinin çatması müddətinə qədər amortizasiya olunan öhdəliyin dəyəri kimi əks etdirilir. Alınmış qalan vəsaitlər konvertasiyaya opsiyon kimi mənfəət vergisi effekt çıxılmaqla kapitalla əlavə edilir. Kreditlər və borclar, Cəmiyyət tərəfindən bu öhdəliklərin ödənilmə müddətinin mühasibat balansının tərtib edilmə müddətindən ən azı bir ildən artıq olan müddətə ödəniləcəyi barədə şərtsiz hüququ olması halları istisna olmaqla, qısamüddətli öhdəliklər kimi təsnifləşdirilir.

3.10 Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi hazırkı maliyyə hesabatlarında balans tarixinə Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirəsalınmış mənfəət vergisindən ibarət olub, mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Lakin, həmin və ya başqa dövrdə bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınan əməliyyatlara aid olan vergilər bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınır. Cari mənfəət vergisi, cari və ya əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq (əvəzləşdiriləcək) məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər, maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim edilməsindən əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və digər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi üzrə ehtiyat (rezerv) öhdəliklər metodu istifadə edilməklə tam həcmdə yaradılır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi, aktivlərin və öhdəliklərin vergi tutma bazası ilə onların maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş balans dəyəri arasında meydana çıxan bütün zaman fərqləri üzrə müəyyən edilir. Lakin, təxirə salınmış mənfəət vergisi, aktivlərin və ya öhdəliklərin ilkin tanınması zamanı meydana çıxırsa, o halda təxirə salınmış mənfəət vergisi uçotda əks etdirilmir (əgər, sövdələşmənin həyata keçirildiyi anda nə mühasibat mənfəətinə, nə də vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir etməyən biznesin birləşdirilməsi ilə əlaqədar deyildirsə). Təxirə salınmış mənfəət vergisi mühasibat balansının tərtib edilmə tarixinə qüvvədə olan Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində müəyyən edilmiş vergi dərəcələrinə müvafiq olaraq hesablanır. Təxirə salınmış vergi aktivləri o zaman tanınır ki, gələcəkdə zaman fərqləri məbləğində azaldıla biləcək vergiyə cəlb edilən mənfəət əldə edilməsi ehtimalı vardır.

3.11 Qarşıdakı xərclər və ödənişlər üzrə ehtiyatlar (rezervlər)

Ətraf mühitin bərpa olunmasına, restrukturizasiyaya və məhkəmə çəkişmələrinə ehtiyatlar (rezervlər) o zaman yaradılır ki:

- Cəmiyyət keçmiş dövrlərdə baş vermiş hadisələr nəticəsində hər hansı hüquqi öhdəliklər daşıyır və ya könüllü surətdə öz üzərinə əənənəvi öhdəliklər qəbul etmişdir;
- Ehtimallar vardır ki, bu öhdəliklərin sahmana salınması üçün pul vəsaitlərinin axını labüddür;
- Bu öhdəliklərin məbləği etibarlı surətdə hesablanıla bilər.

Resturukurizasiya xərcləri üzrə ehtiyatlara icarə müqavilələrinin vaxtından əvvəl ləğv edilməsinə görə cərimə sanksiyaları və işçilərə ödənilən işdən çıxma müavinətləri daxildir. Gələcək dövrlərin əməliyyat zərərləri üzrə ehtiyatlar yaradılmır.

3.12 Gəlirin tanınması

Gəlir satılmış mal, iş və xidmətlərin ədalətli dəyəri ilə (əlavə dəyər vergisi çıxılmaqla) tanınır. Satışdan gəlir aşağıdakı qaydada tanınır:

(a) Malların topdan satışından gəlir

Malların satışından gəlir o vaxt tanınır ki, Cəmiyyət tərəfindən mallar alıcıya çatdırılmışdır, alıcı malları qəbul etmişdir və müvafiq olan debitor borcunun alınması üçün kifayət dərəcədə ehtimal vardır.

(b) Malların pərakəndə satışından gəlir

Malların satışından gəlir Cəmiyyət tərəfindən alıcıya malları satması zamanı tanınır. Pərakəndə satış adətən nağd qaydada ödəniş yolu ilə aparılır. Əks etdirilmiş satışdan gəlir, sövdələşmənin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar ödənilmiş yığımlar da daxil olmaqla, satışdan gələn məcmu hasilatı əks etdirir. Belə yığımlar malların satış xərclərinə aid edilir.

(c) Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər

Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər o hesabat dövrünə aid edilir ki, bu xidmətlər göstərilmişdir və xidmət göstərilməsi üzrə konkret sövdələşmənin tələbləri başa çatdırılmışdır. Konkret sövdələşmənin tələblərinin başa çatdırılması dərəcəsi faktiki göstərilmiş xidmətlərin həcmnin sövdələşmə üzrə göstəriləcək xidmətlərin ümumi həcmindəki payı kimi qiymətləndirilir.

(d) Faiz gəlirləri

Faiz gəlirləri effektiv daiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə zaman tənəsüblüyü əsasında tanınır. Debitor borcunun dəyərinin aşağı düşməsi hallarında Cəmiyyət balans dəyərini əvəzi ödənilə bilən dəyərə qədər aşağı salır. Dəyərin bu qaydada aşağı salınması, maliyyə alətlərinin effektiv faiz dərəcəsindən istifadə edilməklə, ilkin tanınma tarixinə pul vəsaitləri axınının gələcək diskontlaşdırılmış hesablamaları yolu ilə müəyyən edilir. Dəyəri aşağı salınmış faiz gəlirləri konkret şəraitdən asılı olaraq, pul vəsaitlərinin daxil olması və ya xərclərin ödənilməsi qaydasında tanınır.

(e) Dividend gəlirləri

Divident gəlirləri o zaman tanınır ki, səhmdarların mənfəət əldə etmək hüququ müəyyən olunmuşdur

3.13 İcarə

Mülkiyyət hüququndan irəli gələn risklərin və səmərələrin əhəmiyyətli hissəsinin icarəyə verəndə qalması hallarındakı icarə, əməliyyat icarəsi kimi təsnifləşdirilir. Əməliyyat icarəsi müqaviləsi üzrə ödənişlər bütün icarə müddəti üzrə bərabər hissələrə bölünməklə, mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.14 Dividendlərin verilməsi

Cəmiyyətin təsisçilərinə dividendlər maliyyə hesabatlarında öhdəlik kimi o dövrdə tanınır ki, həmin dövrdə Cəmiyyətin təsisçiləri tərəfindən təsdiq edilmişdir (qərar qəbul edilmişdir)

2023-cü ildə Cəmiyyət tərəfindən təsisçilərə dividend elan edilmişdir.

4 Maliyyə risklərinin faktorları

Cəmiyyətin fəaliyyəti bir sıra maliyyə risklərinə meyillidir: bazar riski (valyuta riskləri, faiz dərəcələrinin dəyişməsinin ədalətli dəyərə təsir riski və qiymət riski daxil olmaqla); kredit riski; likvidlik riski və faiz dərəcələrinin dəyişməsinin pul vəsaitləri axınına təsiri riski. Cəmiyyət risklərin idarə olunması üzrə proqramı, maliyyə risklərinin qabaqcadan müəyyən edilə bilinməməsi amilinə cəmləşdirilmişdir (fokusuna yığılmışdır) və Cəmiyyətin fəaliyyətinin maliyyə nəticələrinə potensial əlverişsiz təsirinə minimumlaşdırılmasına yönəldilmişdir. Cəmiyyət müəyyən risklərin hedcinqləşdirilməsi üçün törəmə maliyyə alətlərindən istifadə edir

(a) Bazar riski

(i) Valyuta riski

Cəmiyyət beynəlxalq iqtisadi əlaqələrə malikdir və ona görə də xarici valyuta kurslarının (əsasən, ABŞ dolları, avro, rus rublu və s.) dəyişməsindən valyuta risklərinə meyillidir. Gələcək kommersiya sövdələşmələri, tanınmış aktivlər və öhdəliklər, həmçinin xarici şirkətlərə netto-investisiyalara münasibətdə mübadilə kurslarının dəyişməsi riski mövcuddur.

(ii) Qiymət riski

Cəmiyyət göstərdiyi xidmətlər üzrə qiymət riskinə mübtəla deyildir. Analoji xidmətlər bazarında faktiki rəqabətin olmaması buna əsas verir.

(b) Kredit riski

Cəmiyyət əhəmiyyətli kredit risklərinə mübtəla deyildir. Törəmə alətlərlə sövdələşmələr və pul əməliyyatları yalnız yüksək ödəmə qabiliyyəti olan maliyyə institutları ilə aparılır. Cəmiyyət tərəfindən heç bir istisnaya yol vermədən bütün maliyyə institutları üçün kredit riskini məhdudlaşdıran prosedurlar işlənmişdir.

(c) Likvidlik riski

Likvidlik riskinin ehtiyatkarlıqla idarə edilməsi pul vəsaitləri və dövriyyədə olan qiymətli kağızların kifayət həcmnin saxlanması, açılmış kredit xətləri vasitəsilə adekvat maliyyələşmə imkanlarını və ortaya çıxacaq disbalans hallarında operativ idarəetmə imkanlarını nəzərdə tutur.

(d) Faiz dərəcəsinin ləyışməsinin pul vəsaitləri axınına və ədalətli dəyərə təsiri riski

Cəmiyyət faiz gəliri gətirən əhəmiyyətli məbləğdə aktivlərə malik olduğundan, mənfəət və pul vəsaitlərinin əməliyyat axınları, əsasən bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsindən asılıdır.

4.2. Törəmə maliyyə alətləri və hedcinq əməliyyatları

Törəmə maliyyə alətləri müvafiq sövdələşmələrin (kontaktların) bağlanma tarixinə ilkin balans dəyəri ilə uçota almır: sonradan ədalətli dəyərə yenidən qiymətləndirmə tələb edilir. Bu qaydada müəyyən edilmiş gəlirlər və zərərlər maliyyə alətlərinin hedcinq aləti kimi təsnifləşdirməsindən asılıdır.

(a) Ədalətli dəyərin hedcinqləşdirilməsi

Cəmiyyət tərəfindən pul vəsaitləri axınının hedcinqləşdirilməsi aləti kimi təsnifləşdirilən törəmə alətlərin ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda hedcinqləşmə riskinə aid olan hedcinqləşdirilən maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyərinin dəyişməsi ilə birlikdə əks etdirilir.

(b) Pul vəsaitləri axınının hedcinqləşdirilməsi

Cəmiyyət tərəfindən pul vəsaitləri axınının hedcinqləşdirilməsi aləti kimi təsnifləşdirilməsi aləti kimi təsnifləşdirilən törəmə alətlərin ədalətli dəyərinin dəyişməsinin effektiv hissəsi kapitalın tərkibində tanınır (bu dəyişmənin effektiv olmayan hissəsi mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir).

(c) Xüsusi hedcinqləşdirmə əməliyyatı uçotu tətbiq edilməyən törəmə alətlər

Bir sıra maliyyə alətləri xüsusi hedcinqləşdirmə əməliyyatı uçotu qaydalarına aid edilmir. Hedcinqləşdirmə əməliyyatları tətbiq edilməyən maliyyə alətlərinin dəyişməsi birbaşa mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

5 Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli mübahisə təxminləri və fərziyyələri

Cəmiyyət növbəti maliyyə ili ərzində hesabatlarda əks etdirilən aktiv və öhdəliklərin məbləğinə təsir göstərən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Həmin təxminlər və fərziyyələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və fərziyyələr irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

5.1. Müştəri debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə zərərlər

31 dekabr 2023-cü il tarixinə ilkin dəyər	-	-	10866442
31 dekabr 2023-cü il tarixinə balans dəyəri			1508818

7. Ehtiyatlar

	2023	2022
Material ehtiyatları	7068	1123
AQTƏ	-	-
Ehtiyatların dəyərinin azalmasına görə düzəlişlər	-	-
Hazır məhsul	-	-
	7068	1123

8. Debitor borcları

	2023	2022
Alıcılar və sifarişçilərin debitor borcları	2125454	2489601
Ümitsiz borclar və qiymətdən düşmə üzrə ehtiyatlar (rezervlər)	-	-
Alıcılar və sifarişçilərin debitor borcları - netto	2125454	2489601
İşçi heyəti üzrə debitor borcları	-	-
Dövlət büdcəsinə (vergilər üzrə)	-	-
Əlaqəli tərəflərə verilmiş borclar	-	-

9. Sair qısamüddətli aktivlər

	2023	2022
Əvəzləşdiriləcək vergi və məcburi ödənişlər	149126	428660
Gələcək hesabat dövrünün xərcləri	12	12556

10. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

	2023	2022
Kassada olan nağd pul vəsaitləri	-	-
Bank hesablarında pul vəsaitləri	1256303	419234
Bank hesablarında pul vəsaitlərindən:		
• Mili valyutada bank hesabları	1256303	419234
• Xarici valyutalarda bank hesabları	-	-
	-	-

11. Qısamüddətli kreditor borcları

	2023	2022
Malgöndərən və podratçılara qısamüddətli kreditor borcları	369398	3293576
İşçi heyətinə qısamüddətli kreditor borcları	-	-
Alınmış avanslar üzrə borclar	-	-
Təsisçilərlə kreditor borcları	-	-

12. Satış

Əsas fəaliyyət üzrə satışdan gəlirlər

2023	2022
6627707	2650506
6627707	2650506

13. Sair əməliyyat gəliri

	2023	2022
Sair gəlirlər	3	
	464	1747964
	52	

19. Satışın maya dəyərini elementləri

İşçi heyəti üzrə xərclər - əmək haqqı	(2247549)
İşçi heyəti üzrə xərclər – sosial sığorta ayırmaları	(362225)
İcarə haqqı	(81464)
Bank xidməti	(19377)
Yanacaq xərcləri	(6551)
Reklam xərcləri	(1612)
Amortizasiya ayırmaları	(376516)
Su və kanalizasiya xərcləri	(6358)
Rabitə xərcləri	(2709)
Malın dəyəri	(5744)
Təmir xərcləri	(13284)
Ezamiyyə xərcləri	(100309)
Rezidentə ödənilmiş nəqliyyat xərcləri	(335)
Digər xərclər	(451063)
	(3675096)

20. İnzibati xərclərin elementləri

	2023
Sığorta	(49396)
Torpaq vergisi	(2864)
Əmlak vergisi	(12684)
Digər	(147317)
Mədən vergisi	(-)
Mənfəət vergisi	(212261)

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir:

	2023	2022
Cari mənfəət vergisi xərci	(700289)	(143276)
Təxirə salınmış vergi xərci	(-)	(-)
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	(700289)	(143276)

MHBS və Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyi arasındakı fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənfəət vergisinin hesablanması çərçivəsində aktiv və passivlərin balans dəyəri arasında müvəqqəti zaman fərqləri əmələ gəlir. Bu müvəqqəti zaman fərqləri üzrə dövriyyələrin vergi təsiri cari ilin sonuna mövcud olmuş mənfəət vergisi dərəcəsinə 20% (2023-cü il - 20%) qeydə alınır. Hazırkı maliyyə hesabatlarında təxirə salınmış vergi aktivləri və ya öhdəlikləri hesablanmış və nəzərə alınmamışdır.

24. Səhm üzrə mənfəət

Cəmiyyətin səhm üzrə mənfəəti potensial olaraq azaldılmış adi səhmlərə malik deyildir. Buna görə, səhm üzrə azaldılmış mənfəət səhm üzrə əsas mənfəətə bərabərdir. 2023-cü ildə Cəmiyyət tərəfindən dividendlər elan edilməmişdir.

	2023	2022
İl üzrə xalis mənfəət	2790338	574541
Dövriyyədə olan adi səhmlərin orta çəkili sayı (ədəd)	-	-
Adi səhm üzrə əsas mənfəət (səhm üzrə manatla)	-	-
	2790338	574541

25. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, tərəflərdən biri digərinə nəzarət edə bilsin, onunla eyni qrupun nəzarəti altında olsun və ya maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı məsələlər üzrə qərar qəbul edərkən ona təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi formasına deyil, iqtisadi məzmununa diqqət yetirilir.

26. Risklərin idarə edilməsi

Cəmiyyət daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə riskləri (kredit riski, bazar riski, coğrafi risklər, valyuta riski, likvidlik riski və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd, bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski

Cəmiyyətin kredit riski konsentrasiyası üçün potensial müzakirə mövzusu olan maliyyə aktivləri pul və debitor borclarından ibarətdir.

Bazar riski

Cəmiyyət bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan faiz, valyuta və pay alətləri üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Bazarda daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verdiyi halda müəyyən edilmiş limitdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısı alınır. Qəbul edilmiş normalar ilə uzun müddətli borcların bazar dəyəri onların daşınan dəyərlərlə dəyişə bilər.

Faiz dərəcəsi riski

Cəmiyyəti bir çox borcları təyin olunmuş marağı ifadə edir. Bu borclarla əlaqəli marağ xərcləri sığortalanmamışdır. Rəhbərlik inanır ki, marağ normalarının daimi olmamasından irəli gələn bazaar qiymətlərinə dəyişikliklər əhəmiyyətli xarakter daşmır.

27. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr

"Mühasibat uçotu haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununa müvafiq olaraq kommersiya təşkilatları kimi uçota alınmış mühasibat uçotu subyektləri maliyyə hesabatlarını Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun tərtib edilməlidir və ya öz seçimlərindən asılı olaraq, maliyyə hesabatlarını Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun şəkildə tərtib edə bilərlər.

Direktor

E.K.Omarieva

Baş mühasib

A. Mejdinova

Auditor:

Ş.R.Hüseynov